

22/12/2008

Soy Cuba (1964)

SOY COUBA

Σκηνοθεσία: Μιχαήλ Καλατόζωφ

Σενάριο: Ευγένι Γεφτουσένκο

Ηθοποιοί: Σέρτζιο Κοριέρι, Σαλβαντόρ Γουντ, Χοσέ Καλαρντό, Ραούλ Γκαρσία, Λουίζ-Μαρία Κολάζο, Ζαν Μπουζ, Αλμπέρτο Μόργκαν, Σέλια Ροντρίγκεζ,

Χώρα: Σοβιετική Ένωση, Κούβα (Α/Μ)

Διάρκεια: 141΄

Διακρίσεις: - Βραβείο της Ακαδημίας Κριτικών ΗΓΑ (1996)
- Βραβείο Ιστορικού ντοκουμέντου, Ακαδημίας Κινηματογραφιστών
- 1 Υποψηφιότητα

Πρώτη προβολή: Ώρα 7.45 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Μια αριστουργηματική ταινία του Μιχαήλ Καλατόζωφ για την Κουβανική επανάσταση.

Οι αγώνες ενός λαού κατά της τυραννίας. Η θριαμβευτική νίκη ενός λαού που πίστεψε στην Ελευθερία.

Στα 1964 η επανάσταση στην Κούβα έχει παγιωθεί, αλλά χρειάζεται πιθανότατα να εξηγηθεί στον υπόλοιπο κόσμο. Ο διδακτισμός λοιπόν του σοσιαλιστικού ρεαλισμού ενώνεται με μια λυρική - ποιητική αντίληψη του ιστορικού προτσές προς την κουβανέζικη επανάσταση και στην επικράτηση του Φιντέλ Κάστρο κι έτσι δημιουργείται το φιλμ "Είμαι η Κούβα". Ο πασίγνωστος σοβιετικός σκηνοθέτης Μιχαήλ Καλατόζωφ ("Όταν περνούν οι γερανοί") χρησιμοποίησε ένα ποιητικό σενάριο (πολύ φυσικό μια και γράφτηκε από τον Γιεβγένι Γεφτουσένκο) και Κουβανέζους ηθοποιούς και τεχνικούς καταφέροντας να ισορροπήσει εξωτερικά σ' ένα αντιφατικό και δύσκολο εγχείρημα. Ο σοσιαλιστικός ρεαλισμός και η ανάγκη "διδακτικής" κατανόησης των αιτιών που οδήγησαν στην επανάσταση που περιέκλειε τους κινδύνους μιας μονοσήμαντης "κατασκευής" ισορροπήθηκε από την έξοχη ποιητική και στυλιστική κινηματογράφηση του Καλατόζωφ αλλά και από το κείμενο του Γεφτουσένκο. Ο γνωστός σοβιετικός δημιουργός σκηνοθετεί έχοντας σχεδόν εξ ολοκλήρου τη μηχανή στο χέρι και χρησιμοποιώντας σχεδόν πάντα για να προσδώσει ειδική λειτουργικότητα φακό "φίς αί" (μάτι ψαριού). Επισημαίνουμε εξ άλλου τα συνεχή λοξά καθραρίσματα με σαφή

ιδεολογική λειτουργία βέβαια. Η παραχαραγμένη κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα της επαναστατικής Κούβας βρήκε αυτή την στυλίστικη μετάπλαση.

Κατά τα άλλα η διάρθρωση του "Είμαι η Κούβα" ακολουθεί όλες τις προδιαγραφές μιας διδακτικής ανίχνευσης μια και βαθμιαία καταδεικνύονται όλοι εκείνοι οι "χώροι" στους οποίους έδρασε η κοινωνική αλλοτρίωση και ο ξένος παράγοντας και συγκεκριμένα το αμερικάνικο κεφάλαιο. Παρά την απλότητα των σκηνοθετημένων ντοκουμέντων μερικές φορές ο Καλατόζωφ επιτυγχάνει χάρμα επιδόσεις. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε πως στην αρχή του φιλμ έχουμε κάποια "πανοραμιά" σε πολυτελέστατα κέντρα διασκέδασης. Η εποχή είναι δοσμένη, τέλη της δεκαετίας του '50. Ένας νέγρος Κουβανός τραγουδάει γνωστά αμερικάνικα "χίτς" στην γλώσσα του. Έτσι ακούμε την "Τρελή αγάπη" του Πωλ Άνκα ιδεολογική "σήμανση" της παράλογης ξένης εξάρτησης. Η πιο μεγάλη όμως επίδοση έρχεται ευθύς αμέσως. Ο ίδιος τραγουδάει το θαυμάσιο μελωδικό αμερικάνικο τραγούδι "Αν τσέην μέλοντν". Ο φακός τον απομονώνει όταν συνεχίζει επαναλαμβάνει τον στίχο "I'm hungry for your touch" ("Πεινώ για το άγγιγμά σου"). Ο μοναδικός "πόθος" λοιπόν της μικρής μερίδας του αλλοτριωμένου τελείως κουβανέζικου λαού ήταν μια "πεινά" για ένα "άγγιγμα" ελεημοσύνης από το μητρικό μοντέλο των ΗΠΑ και το ξένο κεφάλαιο. Έξοχα οργανωμένες

είναι και οι σκηνές όπου ο ιδεαλιστής φοιτητής μέσα σε μια κόλαση καπνού και νερού (στην διαδήλωση) που παραπέμπουν σε μια μάχη, επιτίθεται με μόνο όπλο μια πέτρα στον αρχηγό της αστυνομίας. Πέραν των άλλων το "Είμαι η Κούβα" προσφέρει και μερικές χρήσιμες πληροφορίες όπως: 1) Η επανάσταση στην Κούβα έγινε χωρίς να υπάρχει στην πρωτοπορία της η εργατική τάξη. 2) Όταν αρχίζει η επαναστατική δράση, οι συναισθηματισμοί είναι ολέθριοι. Και 3) και το κυριότερο κατά τον γράφοντα. Με το τέλος του το φιλμ δεν δείχνει τον θρίαμβο της επανάστασης, γνωστόν άλλωστε. Αποδεικνύει όμως ξεκάθαρα πως η μόνη λύση για την λύτρωση από την ξενοκρατία μετά την συνειδητοποίηση ήταν η ένταξη στους "γκουερίλλος".

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΑΤΟΖΟΦ

Γεννήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 1903 στην Τιφλίδα της Ρωσίας (τώρα Γεωργία) και πέθανε στις 27 Μαρτίου 1973 στη Μόσχα της Σοβιετικής Ένωσης.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Zahesis I turbinis gakhshna (Opening of Zahesi, Electric Power Station, 1927), Tskhenebis pabrika (Stud farm, 1927) Mati samepo (Their Empire, 1928), Avganeli khanis chamosvia Tbilisshi (Afghan khan in Tbilisi, 1928), Mkhatis teatris gastrolebi (Moscow MXAT Theatre in Tbilisi, 1929), Usinato (Little Blind Girl, 1930), Jim Shvante (marili svanets) (The salt of Svanetia, 1930), Lursmani cheqmashi (Nail in the boot, 1931), Muzhestvo (Manhood, 1939), Valeriy Chkalov (Wings of victory, 1941), Nepobedimye (Invincible, 1945), Moskow music hall, 1945), Zagorov obrechyonnikh (Conspiracy of the doomed, 1950), Vikhri vrazhdebnye (Hostile whirlwinds, 1953), Vernye druž'ya (1954), Pervyy eshelon (The first echelon, 1955), Letyat zhuravli (The Cranes are flying, 1957), Neotpravlennoye pismo (The unposted letter, 1959), Soy Cuba (I am Cuba, 1964), Krasnaya palatka (The red tent, 1969).

